Revisorsinspektionen informerar

ÅTGÄRDER MOT PENNINGTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM – NOVEMBER 2026

Revisorer har en väldigt viktig roll i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Det finns därför högt ställda krav på att revisorer ska bedöma, begränsa och övervaka riskerna för att bli utnyttjade för penningtvätt och finansiering av terrorism. I detta nyhetsbrev sammanfattar Revisorsinspektionen information om EU:s penningtvättspaket och några av de iakttagelser som myndigheten gjort i sin tillsynsverksamhet samt ger exempel på användbara informationslänkar.

EU:s NYA PENNINGTVÄTTSPAKET

EU:s nya regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism består huvudsakligen av AMLA-förordningen, den nya penningtvättsförordningen (AMLR) och det sjätte penningtvättsdirektivet (AMLD6). Se *Revisorsinspektionen informerar Maj 2026* för mer information om dessa.

Trots att EU-förordningen kommer att harmonisera och direkt reglera delar av området, erfordras fortsatt nationell lagstiftning för att reglera bland annat tillsynsstrukturen, sanktionsordningen och vissa institutionella aspekter enligt AMLD6.För Sveriges del pågår därför arbetet med att anpassa den nationella lagstiftningen till de nya EU-reglerna.

Nytt och kommande från AMLA

Under 2026 har nya EU-myndigheten, AMLA [1], färdigställt flera förslag till tekniska standarder som är relevanta för revisorer och revisionsföretag. Bland annat omfattar dessa:

- kundkännedomsåtgärder och vilka uppgifter som ska samlas in och verifieras,
- identifiering av affärsförbindelser, enstaka transaktioner och sammanhängande transaktioner,
- minimikrav för koncernövergripande rutiner, riskhantering och intern kontroll.

Dessa standarder har överlämnats till Europeiska kommissionen för fortsatt behandling och förväntas få stor betydelse för hur de nya reglerna ska tillämpas i praktiken.

[1] The Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism

AMLA arbetar vidare med ett stort antal ytterligare standarder och riktlinjer som successivt kommer att publiceras fram till att regelverket börjar tillämpas. Dessa kommer bland annat beröra:

- rapportering av misstänkta aktiviteter till finansunderrättelseenheter,
- riskbedömning och riskklassificering,
- användning av elektronisk identifiering och distanskontroller,
- åtgärder avseende politiskt utsatta personer (PEP),
- intern styrning, intern kontroll och efterlevnadsfunktioner,
- informationsutbyte inom koncerner och mellan berörda aktörer.

Det är viktigt att såväl revisionsföretag som enskilda revisorer löpande tar del av förslagen till vägledningar och tekniska standarder Dessa ger tidiga indikationer på hur de nya EU-kraven kommer att tolkas och hur de ska tillämpas och kan därmed utgöra ett viktigt stöd i arbetet med att förbereda verksamheten inför det nya regelverket.

AMLA använder öppna konsultationer och rundabordssamtal för att samla in synpunkter från berörda aktörer. Eftersom AMLA:s standarder och riktlinjer kommer att påverka såväl revisorernas som revisionsföretagens arbete när de träder i kraft är det angeläget att branschen bidrar med synpunkter.

På Revisorsinspektionens webbplats (se länklistan nedan) kan du hitta såväl mer information om AMLA som länkar till det nya penningtvättspaketet och information om de öppna konsultationerna.

IAKTTAGELSER RÅN TILLSYNSVERKSAMHETEN

Såväl revisionsföretag som enskilda revisorer har skyldigheter enligt penningtvättsregelverket[2]. Revisionsföretagets åtgärder är kopplade till förhållandena i den egna verksamheten. Den enskilda revisorns skyldigheter avser i huvudsak åtgärder för att omhänderta riskerna i den specifika kundrelationen.

Revisionsföretagets åtgärder

Intern efterlevnadskontroll

Den som bedriver revisionsverksamhet ska, enligt 6 kap. 1 penningtvättslagen, ha rutiner och riktlinjer för intern kontroll för att se till att penningtvättslagen efterlevs, dvs. rutiner och riktlinjer för att upptäcka och korrigera brister i den egna verksamheten.

I Revisorsinspektionens penningtvättsföreskrifter finns mer detaljerad reglering kring intern kontroll efterlevnadskontroll. Där framgår bl.a. att kontrollerna ska ske minst vart tredje år och åtminstone omfatta åtgärder och dokumentation avseende kundkännedom, kundriskprofil och övervakning i ett avslutat uppdrag. Datum för kontrollen, eventuella upptäckta brister samt planerade och genomförda förbättringsåtgärder ska dokumenteras.

Revisorsinspektionens tillsyn visar att efterlevnadskontrollerna inte sällan begränsas till ett fåtal påståenden som besvaras med ja- eller nej. Kontrollen fokuserar i dessa fall också oftast på om kundkännedom och kundriskprofil har dokumenterats samt om affärsförbindelsen har varit föremål för övervakning. Ett sådant tillvägagångssätt besvarar dock inte frågan om huruvida de åtgärder som har vidtagits faktiskt varit tillräckliga och ändamålsenliga utifrån kundens riskprofil och de krav som följer av penningtvättsregelverket.

[2] Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) och Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2021:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsföreskrifterna).

Inspektionen har i tillsynen även sett goda exempel på efterlevnadskontroller som både är verksamhetsanpassade och lämpade för att säkerställa att penningtvättsregelverket och de interna rutinerna och riktlinjerna faktiskt efterlevs i praktiken. Exempelvis har i dessa fall kontrollmoment förekommit för att utvärdera bl.a.

- att tillräckliga och ändamålsenliga kundkännedomsåtgärder har vidtagits,
- att adekvata kundriskprofiler har fastställts på ett individuellt och riskbaserat sätt,
- att verkliga huvudmän har utretts,
- att bedömning skett avseende förekomsten person i politiskt utsatt ställning
- att ändamålsenlig och löpande övervakning och uppföljning av kundrelationer har genomförts,
- att rapporterings- och utredningsskyldigheter har fullgjorts när misstänkta förhållanden har identifierats,
- att vidtagna åtgärder dokumenterats på vederbörligt sätt, och
- att verksamhetens rutiner och riktlinjer följs i praktiken.

Åtgärder i uppdragen

Verklig huvudman – kontroll på annat sätt än genom ägande

Enligt 3 kap. 8 § penningtvättslagen ska revisorer utreda om kunden har en verklig huvudman. Utredningen ska åtminstone omfatta en kontroll mot Bolagsverkets register över verkliga huvudmän. Bestämmelser om verkliga huvudmän finns också i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän. Av den lagen följer att en verklig huvudman inte endast är en person som ytterst äger en juridisk person, utan även en person som ytterst kontrollerar den eller till vars förmån någon annan handlar.

Revisorsinspektionen kan i sin tillsyn se att utredningen oftast begränsas till att identifiera de formella ägarförhållandena. En verklig huvudman kan dock även vara den eller de personer som ytterst utövar kontroll över verksamheten på annat sätt eller till vars förmån någon annan handlar.

En revisor måste följaktligen, utifrån risken och omständigheterna i det enskilda fallet, alltid bedöma om det utöver ägarförhållanden behöver beaktas andra former av kontroll, exempelvis genom rösträtt, avtal eller andra inflytandestrukturer.

Utländska identitetshandlingar

Det finns inget krav i penningtvättsregelverket på att en kund ska ha ett svenskt personnummer eller en svensk identitetshandling för att kunna identifieras. Det avgörande är i stället att identiteten kan verifieras genom tillförlitliga och oberoende källor.

När en kund, företrädare eller verklig huvudman saknar svensk identitetshandling kan identiteten verifieras genom pass eller annan giltig identitetshandling som innehåller fotografi, uppgift om medborgarskap och som har utfärdats av en myndighet eller annan behörig utfärdare.

För utländska identitetshandlingar finns flera hjälpmedel som kan användas för att bedöma handlingens utformning och äkthet, exempelvis EU:s databas, PRADO[3], över äkta identitets- och resehandlingar (se länkistan).

En kontroll i sådana databaser ersätter dock inte verksamhetsutövarens egen riskbaserade bedömning av handlingens tillförlitlighet. Vid identifiering och identitetskontroll med utländska identitetshandlingar bör revisorn därför säkerställa att handlingen är giltig, att den härrör från en behörig utfärdare och att identitetskontrollen dokumenteras på ett sådant sätt att de vidtagna åtgärderna kan följas upp i efterhand.

Från kundkännedom till riskhantering

En grundläggande förutsättning för ett effektivt arbete mot penningtvätt är att göra skillnad mellan inledande kundkännedomsåtgärder och de löpande åtgärder som krävs för att identifiera och hantera risker för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Revisorsinspektionen ser i sin tillsyn att många revisorer lägger stor vikt vid åtgärder som genomförs när en kundrelation etableras. Penningtvättsrisker uppstår dock inte enbart när en kund tas in, utan kan utvecklas och förändras under hela affärsförbindelsens löptid.

[3] Public Register of Authentic Identity and Travel Documents Online

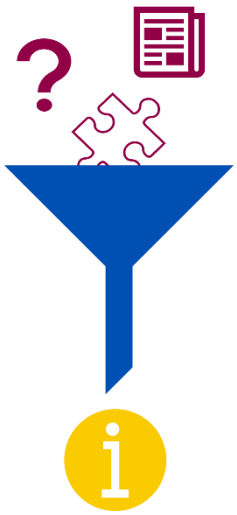

En central fråga är därför om affärsförbindelsen, mot bakgrund av den information som framkommer och utvecklas över tid, kan upprätthållas utan att verksamheten utsätts för oacceptabla risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Revisorer behöver följaktligen båda veta vem kunden är och fortlöpande bedöma om kundens beteende, transaktioner, ägarförhållanden eller andra omständigheter ger anledning att ompröva riskbedömningen och vidta ytterligare åtgärder.

Ett riskbaserat förhållningssätt förutsätter alltså att kundkännedomen hålls aktuell och att förändringar i exempelvis ägarförhållanden, kontrollstrukturer, riskprofil eller andra omständigheter som kan påverka risken för penningtvätt löpande uppmärksammas och bedöms.

Sammanfattning

Det nya penningtvättspaketet är ett omfattande och komplext regelverk som höjer kraven på samtliga aktörer. Det är därför redan i dagsläget viktigt att förbereda sig för ikraftträdandet.

God kundkännedom är en förutsättning för en effektiv riskhantering, men en väl genomförd identifiering och kartläggning av kunden innebär inte i sig att riskerna har hanterats

. Först när informationen om kunden omsätts i en riskbedömning och följs upp genom lämpliga kontroll- och övervakningsåtgärder kan riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

ANVÄNDBARA LÄNKAR

Nedan finns ett urval av aktuella länkar till information på penningtvättsområdet som revisionsföretag och revisorer kan ha nytta av i sitt arbete.

- Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2021:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Revisorsinspektionens sida om AMLA

- Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2024/2025
- Nationell riskbedömning av att civilsamhällets organisationer utnyttjas för finansiering av terrorism 2026
- Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism genom juridiska personer och konstruktioner 2026

- Samordningsfunktionen – Varningssignaler kopplade till målvakter

- Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) – Företag som brottsverktyg

- PRADO (Public Register of Authentic Identity and Travel Documents Online)

- FATF - Comprehensive Update on Terrorist Financing Risks

- GoAML